A°. 1841. N°. 62

LEYDSCHE COURANT.

MAANDAG, 24 MEI.

GEWOON TE ZEGELEN

NEDERLANDEN.

LEYDEN, 23 Mei.

In een der vorige nommers van onze Courant hebben wij reeds melding gemaakt van het voornemen der leden van het Muzijkgezelschap van H. H. Studenten, *Sempre-Crescendo*, om het 10jarig bestaan van hetzelve op eene doelmatige wijze te vieren. Wij zijn thans in staat gesteld, het volgende daaromtrent nader mede te deelen:

Het tienjarig bestaan van *Sempre-Crescendo* zal gevierd worden door een groot vocaal en instrumentaal Muzijk-feest, den 4 Junij aanstaande in het Luthersche Kerkgebouw; op hetzelve zullen de volgende stukken worden uitgevoerd:

Eerste Afdeeling.

N°. 1. Ouverture *Zauberflöte*, van W. A. MOZART. 2. Hymne van W. A. MOZART.

Tweede Afdeeling.

3. Symphonia (*Eroica*) N°. 3, van L. VAN BEETHOVEN.
4. Psalm 42, van F. MENDELSSOHN BARTHOLDY.

Het personeel voor den zang en het instrumentaal zal zijn zaamgesteld uit meer dan 200 personen. De solo's zullen worden uitgevoerd door: sopraan, Mejufvr. HEKKING, geb. VAN HOVE; alt, Mejufvr. ACHENBACH; tenor, den Heer W. P. DE C. VRUGHT; bas, den Heer VAN HOVE. Het Muzijk-Feest zal gedirigeerd worden door den Heer N. J. WETRENS, Directeur van het Studenten-Concert.

Tot dit zoo eigenaardig Feest zijn ter bijwoning Commissien genoodigd der onderscheiden Corporatien binnen onze Stad, benevens de Eereleden van *Sempre-Crescendo*, terwijl, behalve de Commissarissen, 10 Ceremoniemeesters, uit de Leden benoemd, het ceremoniëel van het Feest zullen helpen besturen, hetgeen des morgens om *elf* ure beginnen, en 's avonds op *Zomerzorg*, buiten de Rhijnsburgsche-poort, zal worden voortgezet, alwaar waarschijnlijk de muzijk der Grenadiers uit 's Gravenhage zich zal doen hooren en eene brillante illuminatie zal plaats hebben.

Wij twijfelen niet of de zorg van HH. Commissarissen, die alles aanwenden, om den luister van dat Feest te verhoogen, zal met den besten uitslag bekroond worden.

— Uit de annonce van den heer *Fougeroux* (zie bladz. 4) blijkt het dat die heer voornemens is, om ook in onze stad verscheidene representatien te geven. De onderscheiding, welke zijne inrigting in 's Gravenhage is te beurt gevallen, alwaar onderscheidene malen zijne voorstellingen door de Koninklijke familie zijn bezocht geweest, zal voorzeker eene genoegzame aanbeveling zijn voor het publiek dezer stad, om zijnen schouwburg te gaan bezoeken, tot welks zoo mogelijk volmaakte inrigting hij geene kosten noch moeite gespaard heeft.

— Uit 's Gravenhage meldt men van den 21 Mei:

Heden morgen ten 9 ure is door Zijne Maj. den Koning, benevens HH. KK. HH. de Prinsen *Alexander* en *Hendrik*, vergezeld van eenen aanzienlijken staf, eene batterij van acht stukken, nieuw gegoten geschut, in oogenschouw genomen, welke batterij onmiddelijk door de artilleristen uit Delft naar Utrecht is vervoerd, ten einde van daar naar derzelver bestemming, Amersfoort, getransporteerd te worden.

— Zijne Maj. heeft den Kapitein-Luitenant ter zee *F. W. Freudenberg*, thans provisioneel belast met het bevel over het fregat *Palembang*, met den 20sten dezer eervol van dat bevel ontslagen en hetzelve met den 21sten daaraanvolgende opgedragen aan den zich thans op non-activiteit bevinden. den Kapitein ter zee *H. Rietveld*.

— Zijne Maj. heeft vergunning verleend tot het oprigten eener Christelijke afgescheidene gemeente te Giessendam en Neder-Hardinxveld.

— Zijne Maj. de Koning heeft aan de weduwe van wijlen den heer *Freit*, Koninglijk kunstledenmaten-vervaardiger, een pensioen van *f* 100 toegelegd.

— Men verneemt, dat Mgr. *Capaccini*, buitengewoon gezant van den Heiligen Stoel bij het Nederlandsche Hof, die eergisteren in deze residentie is aangekomen, eerstdaags tot het overhandigen zijner geloofsbrieven bij Zijne Maj. zal worden toegelaten.

— De Directeur-Generaal van Oorlog heeft eene dispositie genomen, waarbij bepaald wordt, dat aan den heer Jhr. *R. L. van Andringa de Kempenaer*, voormalig 1sten Luitenant en later ambtenaar in Neêrlandsch Indië, op zijn gedaan verzoek, herstel van eer is verleend.

— Nog heeft de Directeur-Generaal van Oorlog ter kennisse van het leger gebragt, dat hij, Directeur-Generaal, gebruik makende van de hem bij Zijner Majs. besluit van 26 Maart jl. toegekende bevoedheid, den Inspecteur van de geneeskundige dienst der landmagt, als belast met de waarneming der functien van Inspecteur-Generaal van de geneeskundige dienst der land- en zeemagt, heeft gemagtigd, om voortaan zonder autorisatie van het Departement van Oorlog, de officieren van gezondheid en apothekers van standplaats of van garnizoen te doen verwisselen, of hen van de plaats of het garnizoen, waarin zij zich bevinden, naar eene andere plaats of een ander garnizoen te detacheren, mitsgaders om de paarden-artsen van het eene corps naar het andere over te plaatsen of te detacheren, alles zoodanig als hij, in het belang van de dienst, geraden zal oordeelen; doch met last tevens om van het verplaatsen of detacheren van de bedoelde geneeskundigen, telkens opgave te doen aan de belanghebbende autoriteiten.

— De Raad van State zal dezer dagen zijn advijs uitbrengen op het rapport der Commissie, belast met de revisie der verordeningen op het lager onderwijs.

— De Eerste Kamer der Staten-Generaal heeft heden hare werkzaamheden hervat en van de Tweede Kamer ontvangen de vier ontwerpen van wet, die laatstelijk door dezelve zijn aangenomen, als: 1°. dat betreffende de regterlijke organisatie der provincien Zuid-Holland en Noord-Holland; 2°. dat nopens de regterlijke organisatie van het hertogdom Limburg; 3°. dat tot regeling van eenige punten, de dienst der justitie betreffende, en 4°. dat tot opheffing van den exceptionelen regts-toestand van het hertogdom Limburg. Deze voordragten zijn ter overweging aan de afdeelingen verzonden.

— Het veranderd ontwerp van wet, betrekkelijk de onteigening ten algemeenen nutte, behelst onder anderen de volgende bepalingen:

Art. 1. De gevallen, waarin onteigening ten algemeenen nutte kan bevolen worden, zijn de aanleg, het herstel, de verbetering, de uitbreiding of de vergrooting: *a.* van vestingen en andere werken, voor de verdediging van het Rijk vereischt wordende; *b.* van werken betrekkelijk tot den waterstaat, van havens, droogmakerijen, waterleidingen en waterloozingen of waterkeeringen; *c.* van middelen van gemeenschap te water en te lande, en *d.* van openbare gebouwen of werkplaatsen, van straten, grachten, pleinen, markten, burgerlijke begraafplaatsen en openbare berg- of bewaarplaatsen.

Art. 2. De onteigening ter zake van algemeen nut heeft plaats uit kracht van een besluit des Konings, den Raad van State gehoord, waarbij wordt aangeduid de algemeene aard van het werk, tot welks uitvoering men over de te onteigenen goederen moet kunnen beschikken en weer bij de onteigening dier goederen tevens wordt bevolen.

Aan het einde van dit ontwerp treft men de volgende artikelen aan:

Art. 21. De tegenwoordige wet is niet toepasselijk op gevallen van oorlog, brand of watersnood, welke de onverwijlde inbezitneming van eenig bijzonder eigendom mogten vorderen, onverminderd het regt tot schadevergoeding, indien daartoe termen bestaan.

Art. 22. Alle de vroegere wetten op dit stuk zijn afgeschaft. Desniettemin zullen de onteigeningen, waartoe uit krachte van die wetten de noodige autorisatie is verleend, zonder nader besluit en overeenkomstig de vormen, bij dezelfde wet voorgeschreven, kunnen worden voortgezet en geëindigd.

Bij deze wordt geene verandering gemaakt in de bestaande wetsbepalingen ten aanzien der onteigening van verdronken landen bij bepoldering of droogmaking, of van gronden, welke voor werken, betrekkelijk tot de ontdekking en ontginning van mijnen worden ingenomen, noch in de bijzondere regten, volgens de bestaande verordeningen of de oude instellingen, aan sommige dijk- of poldercollegiën toekomende, of de algemeene dijkregten.

In de antwoorden der Regering nopens dit onderwerp wordt onder anderen gezegd, dat, wanneer bij de wet duidelijk de gevallen bepaald en opgenoemd worden, waarin alleen eene onteigening ten algemeenen nutte kan plaats hebben, het besluit des Konings, als een van die gevallen voorkomt, niet meer dan de toepassing daarvan is op zoodanig bijzonder geval. De Regering kan dan ook daarom niet inzien, waarom voor elk bijzonder geval, onder de opgenoemde begrepen, weder en nogmaals eene bijzondere wet zou noodig zijn. In een Land van zoo weinige uitgestrektheid als het onze kan, naar de Regering vermeent, geene de minste vrees bestaan dat van deze toepassing misbruik zou worden gemaakt, te minder daar de Koning, in het nemen zijner besluiten ter onteigening, evenzeer aan de bepalingen der wet en de daarbij vastgestelde kategorien gehouden is, als de Staten-Generaal dit zelven zouden zijn bij alle bijzondere wetten. Wierd daar buiten gegaan, en de onteigening ook op andere zaken toegepast, zoo zou een ieder regt hebben zich daartegen te verzetten. Men behoeft dus ook geenszins te vreezen, dat het Koninglijk gezag zich hierdoor eenigzins hatelijk zou maken, vermits het, in elk bijzonder geval, niet anders zou bewerkstelligen dan de toepassing en uitvoering der wet zelve. Ongetwijfeld zouden er vele moeijelijkheden ontstaan, wanneer, voor elk bijzonder geval, waarop de algemeene wet zou moeten worden toegepast, als nog eene afzonderlijke wet wierd vereischt, en het zou zeker te bezien staan, gelijk ook reeds in sommige afdeelingen is opgemerkt, of dit wel altijd met volledige kennis van zaken zou kunnen geschieden, en daarbij niet op het inzien en de getuigenis van anderen zou moeten worden afgegaan. Men erkent zelf in eene der afdeelingen, dat de Koning alleen op het standpunt geplaatst is, om te kunnen beoordeelen welke openbare werken ten algemeene nutte strekken; en het zou te veel bewijzen, wanneer hiertegen de bedenking moest gelden, dat de Koning niet in persoon al de omstandigheden kan onderzoeken, daar zulks toch in de meeste Regeringszaken het geval moet zijn en bij de Staten-Generaal niet minder bestaan zou. Doch daarenboven vindt de Regering geene reden om af te wijken van een beginsel, door de Staten-Generaal zelven in het burgerlijk wetboek gehuldigd en met zoo vele woorden in art. 649 daarvan uitgedrukt.

— Men spreekt thans veel van eene ophanden zijnde verandering in de uniform van onderscheidene corpsen van het leger. Onder anderen zegt men, dat de Kwartiermeesters eene geheel afzonderlijke uniform en daarbij zilveren epauletten zullen bekomen. Als men wel onderrigt is, dan zal ook het laken van hunne rokken voortaan eenigzins lichter van kleur dan dat van de corpsen zijn. De artillerie zal, in plaats van den schakot, een casque of helm van gebrand leder, in den vorm als die der ligte dragonders, alsmede roode epauletten bekomen, welke laatsten ook door de kadets aan de Koninglijke Militaire Akademie te Breda zullen gedragen worden, terwijl tevens de snede der rokken voor die kadets eenige verandering ondergaan zal. De uniform der rijdende artillerie zal in een huzaren-tenu veranderd worden.

— Zijne Exc. de Graaf *von Wylich und Lottum*, buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister van Pruissen is gisteren, van zijne reize naar Rome, in deze residentie teruggekeerd.

— *Van den* 22 *Mei.* In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden zijn ingekomen drie adressen, als: 1°. van een Medicinae-Doctor uit Heusden, die bedenkingen voordraagt tegen de voorgedragen wet op het personeel; 2°. van het gemeente-bestuur te Zaandijk, over hetzelfde onderwerp, en 3°. van den heer *Ph. A. L. Roesgen van Floss*, die beschouwingen omtrent den laster aanbiedt. — Verzending aan de Commissie.

Hierna is beraadslaagd over de voordragt, houdende nadere bepalingen over de consignatie van effecten aan toonder, welke aan minderjarigen of aan onder curatele gestelde personen toebehooren.

De heer *Gouverneur* had gaarne gezien, dat ook de geldelijke consignatiën bij eene wet werden geregeld. Hij vindt dat daartoe groote behoefte bestaat, vermits er nu hieromtrent onzekerheid heerscht, vooral sedert de afschaffing van het Amortisatie-Syndicaat. Het rijk is, wel is waar, in deszelfs regten en verpligtingen opgetreden, maar het blijft voor het minst hoogst twijfelachtig of de schatkist ook als eene consignatie-kas kan en moet worden beschouwd.

De heeren *Buma*, *Panhuys* en *Tromp* bestrijden de voordragt. Zij meenen, dat daarbij niet voldoende voor de minderjarigen is gezorgd; dat eene consignatie-kas voor effecten aan toonder alleen niet voldoet aan de voorschriften der nieuwe wetgeving enz.

De heer *van Panhuys* is van oordeel, dat men te voorzigtiger met het vervaardigen van wetten moet zijn, omdat men tot dus verre nog niet zeer gelukkig met opzigt tot de daarstelling van duidelijke, bondige wetten is geweest. Hij bewijst overigens hulde aan de sinds eenige maanden blijkbare zucht der Regering, om de verschillende deelen onzer wetgeving, waar deze eenige voorziening mogt vorderen, aan te vullen en te verbeteren. Hij noemt dit een gelukkig verschijnsel.

Zijne Exc. de Minister van Financiën wil op het beginsel dezer voordragt de belangen der voogden en minderjarigen met die van het algemeen vereenigen.

In de nieuwe Redactie heeft de Regering toegegeven aan den algemeenen wensch, dat de onkosten ten deze ten laste van de minderjarigen zouden

komen. De Regering heeft hieraan toegegeven niet uit weifeling maar uit zucht om het algemeen overleg te bevorderen. Zijne Exc. doet voorts opmerken het groot verschil, dat er bestaat tusschen eene Consignatie-kas en eene bewaarplaats van gelden. Éene Consignatie-kas is voldoende. Hoe meer men die kassen vermenigvuldigt, hoe meer men kwade praktijken in de hand werkt.

Overigens geloof Zijne Exc. niet dat van de Consignatie zulk een ruim gebruik zal gemaakt worden.

Immers legt art. 450 Burgerlijk Wetboek, den Voogden en Curators de verpligting op, om, indien zich onder de goederen van den minderjarige Certificaten van de nationale schuld bevinden, de overschrijving daarvan op het grootboek, ten name van den minderjarige, te bewerkstelligen. Er blijven alzoo over de effecten aan toonder van vreemde Mogendheden. Wat de eersten betreft, hun getal is zeer gering, en wat de laatsten aangaat, dezelve zijn geenszins zoo zeer verspreid, dat men daarvan groote bijdragen kan verwachten.

Zijne Exc. geloof dan ook, dat eene enkele bewaarplaats in iedere hoofdplaats van het gewest in den regel genoegzaam is; de mogelijkheid is echter gelaten om er ook in elk arrondissement eene te vestigen.

Na nog eenige beschouwingen over dit ontwerp, komt Zijne Exc. tot de slotsom dat, voor het oogenblik, geene verpligting bestaat om de regeling der geldelijke consignatien daar te stellen. Zijne Exc. verklaart, dat de wet van 28 Nivôse. XIIIde jaar, omtrent dit onderwerp, nog bestaat, en nooit is ingetrokken; dat bij de opheffing van het Amortisatie-Syndicaat, de verpligtingen, welke dier instelling waren opgelegd, en alle daaruit voortvloeijende regten, op de Regering zijn overgegaan; dat die verpligtingen van het Amortisatie-Syndicaat alzoo nog bestaat. Later zal zich intusschen misschien de mogelijkheid van die regeling der geldelijke consignatien opdoen. *Bij de daarstelling van eene Amortisatie-kas, die Zijne Exc. hoopt, dat eenmaal zal worden opgerigt, en veel zal kunnen amortiseren, zal daartoe de gunstige gelegenheid bestaan.*

Zijne Exc. de Minister van Justitie zegt mede dat de wet van Nivôse nog bestaat en van kracht is, als bevattende drieërlei soorten van consignatien. Uit hetgeen bij de daarstelling van de nieuwe Nederlandsche wetgeving is geschied, ontleent Zijne Exc. de gevolgtrekking dat het stelsel van stilzwijgende en geregtelijke verbanden niet moet voortgezet worden. Men heeft nu, om te gemoet te komen aan den drukkenden last, die op de schouders der voogden rust, ten gevolge van art. 391 der burgerlijk wetboek, de mogelijkheid willen openlaten om de effecten, aan minderjarigen toebehoorende, in een openbaar depôt in bewaring te geven. Geheel in het belang der voogden wordt deze bepaling voorgesteld. Zij kunnen er echter al of niet gebruik van maken. Er heeft hier te lande steeds een sterk vooroordeel bestaan tegen alle inmenging van het hooger gezag in alle zaken van voogdijen en administratien voor minderjarigen. Dit moet bij de beoordeeling van deze voordragt niet uit het oog worden verloren. Zijne Exc. geloof dezelve allezins de aanneming waardig.

Met 48 tegen 7 stemmen wordt de voordragt wezelijk aangenomen. Tegen hebben gestemd de heeren *Buma*, *Binkes*, *van Akerlaken*, *Modderman*, *Tromp*, *van Hoorn van Burgh* en *Dyckmeester*.

Hierna is de vergadering gescheiden.

(In den loop van den dag zijn echter de leden weder opgeroepen tot het houden van eene zitting op aanstaanden Maandag ten half elf ure, alsdan zal waarschijnlijk het verslag der centrale afdeeling over het eene of andere aanhangige ontwerp van wet, worden uitgebragt.)

— Zijne Maj. de Koning heeft heden, in een plegtig gehoor, Mgr. *Capaccini* ontvangen, die de eer gehad heeft, als buitengewoon Gezant van den Heiligen Stoel, aan Zijne Maj. zijne geloofsbrieven te overhandigen.

— Men verneemt, dat Zijne Maj. dezer dagen, Mr. *A. W. Huidekoper*, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, op het daartoe door denzelven gedane verzoek, eervol heeft ontslagen uit zijne betrekking van Regter in de Arrondissements-Regtbank te Amsterdam.

— Hare Maj. de Koningin heeft gisteren het paleis der schoone kunsten, aan den Boschkant, met een bezoek vereerd. Hare Maj. heeft er omstreeks twee uren doorgebragt, om de voornaamste stukken, die de tentoonstelling versieren, te bezigtigen. Hare Maj. heeft de levendigste belangstelling voor alle deze schoone voortbrengselen der kunst betoond en heeft bij herhaling aan de leden der Commissie Hare Koninglijke tevredenheid betuigd zoowel over de kunststukken, welke ten toon gesteld zijn, als over de smaakvolle wijze, waarop de zaal is ingerigt.

— Uit Woerden schrijft men van den 18 Mei:

Heden passeerde hier 7½ ure Zijne Maj. de Koning. Onder het uitspannen werd Hoogstdezelve aan het Posthuis, waar zich eene wacht bevond, door het stedelijk Bestuur en het corps officieren begroet. Tegen het oogenblik van Zijne Maj. komst werden de klokken geluid; de hoornblazers van het garnizoen hieven het Volkslied aan. Niemand was met het uitsteken van vlaggen en het groenmaken der huizen achtergebleven.

— Van den Helder wordt van den 21 Mei berigt, dat dien dag aldaar aangekomen was: Z. K. H. de Prins *de Joinville*, Commandant van het Fransche fregat, *la Belle Poule*, vergezeld van de brik *le Cassard*, Commandant *Lugeol*. Z. K. H. werd bij zijne aankomst op de reede gesalueërd door de aldaar liggende schepen en vaartuigen, hetgeen op de gebruikelijke wijze werd beantwoord. — Zondag werd Z. K. H. te Amsterdam verwacht.

— De *Utrechtsche Courant* van ll. Vrijdag deelt nog geene nadere bijzonderheden mede, omtrent de tegenwoordigheid van Zijne Maj. den Koning in die stad, maar vermeldt de volgende alphabetische benoeming door Zijne Maj. gedaan tot Ridders der orde van den Nederlandschen Leeuw:

M. A. van der Bank, Predikant der Waalsche gemeente; Mr. *P. A. Beelaerts van Oosterwijk*, lid van Gedeputeerde Staten; *C. J. van der Meulen van Maarssenbroek*, Raad der stad; Mr. *P. J. J. Ram*, Raadsheer; *R. van Rees*, Professor in de Wis- en Natuurkunde; *H. J. Roijaards*; Professor in de Theologie; *F. G.* Graaf *van Limburg Stirum*, Luitenant Colonel der schutterij; *G. A. Vermeulen*, Aartspriester; Mr. *R. van der Voort*, Wethouder.

— De Commandanten der eerewachen, de heeren *F. H. C.* Baron *van Haeckeren van Brandsenburg*, en *E.* Baron *de Wendt van Sijtzama* hebben van Zijne Maj. den Koning elk een diamanten ring ten geschenke ontvangen.

— Verder leest men in dat blad het volgende:

Wij vernemen, dat de gecostumeerde voorstelling *van den Plegtigen intogt van Willem II Graaf van Holland, Roomsch Koning, binnen Utrecht*, in 1249, door de heeren Studenten ter gelegenheid der viering van het vijf-en-twintigste verjaarfeest van het herstel der Utrechtsche Hoogeschool op 2 Junij eerstkomende zal gegeven worden.

— Uit Zeist schrijft men van den 15 Mei:

Gisteren namiddag had alhier een vreeselijk ongeluk plaats, hetwelk de geheele gemeente met weemoedige aandoening vervulde. Een meisje, oud 9 jaren, dochtertje van *Anthonij van Kloester*, een geacht inwoner dezer plaats, speelde in de nabijheid der ouderlijke woning aan de vaart van het slot, die aldaar eene diepte van 14 voet op moerassigen grond bevat. Het zorgeloos kindje schiet voor over in het water. Een vlugge jonge tuinier van 20 jaren, *Teunis van Tellingen* genaamd, werkt in de nabijheid, ziet het geval, werpt zijn buis en gereedschap af, springt naar het kind, grijpt t terstond onder de eene arm en werkt met de andere naar den oever. Nog eene minuut en het kind is gered. Maar de moeder heeft voor hare woning, weinige schreden van daar, de kreet gehoord en den toestand van haar kind gezien. In vertwijfelde moederliefde ijlde zij derwaarts en stort zich onbedachtzaam op den naderenden redder met het kind, zij klemt zich aan beiden vast, waardoor den jongeling alle vermogen, om naar den oever te werken, werd benomen, en de drie aan elkander geklemde voorwerpen zinken naar den grond! Door het aanstrengen van alle krachten gelukt het den wakkeren jongeling, om zich met moeder en kind weder naar boven te werken, maar de worsteling der moeder houdt niet op en andermaal zinken zij te zamen naar beneden. De moedige redder behoudt zijne bewustzijn en verzamelt zijne laatste krachten, om nogmaals zijne poging te herhalen, maar nu laat hem de waarschijnlijk magteloos geworden moeder, altoos nog aan haar kind geklemd, los, en de jongeling schiet alleen naar boven, waar hij, op het punt om zelf te bezwijken, door de hulp der toegevloeide menigte, gelukkig wordt gered!

Dadelijk worden nu alle pogingen aangewend, om moeder en kind uit de diepte op te halen, welke dan ook gelukken, maar helaas! te vergeefs. Alle middelen der kunst worden beproefd, maar het was te laat. Onberadene moederliefde heeft haar kind met zich zelve van het leven beroofd en eene van droefheid verpletterde vader met drie moederlooze weezen niets overgelaten dan tranen, om hun ontzettend verlies te bewenen!

— Uit Middelburg schrijft men van den 16den dezer het volgende:

Vrijdag l. l. werd alhier voor het Provinciaal Geregtshof van Zeeland, onder eenen ontzettenden toevloed van lieden uit alle rangen en standen, de zaak behandeld ten laste van *Jacobus Baert*, oud 40 jaren, arbeider, geboren te Hengstdijk, laatst woonachtig te Ellewoutsdijk, als beschuldigd van moedwilligen doodslag, met voorbedachten rade en geleider lage, op de personen van *Batten Zuidweg*, oud 74 jaren, en *Janna Zuidweg*, oud 72 jaren, in derzelver woning onder Ellewoutsdijk, in den avond van den 23 December l. l., onmiddellijk opgevolgd door diefstal uit die woning, van een aantal goederen, aan de verslagenen toebehoorende.

Nadat des voormiddags, dus schrijft men deswege uit Middelburg, verscheidene der processale stukken waren voorgelezen, de getuigen gehoord en de beschuldigde ondervraagd was, die ook nu, even als vroeger, zijne misdaad omstandig beleed, echter volhoudende, dat hij daartoe vooraf geenerlei opzet gehad of eenig plan beraamd had, werden des namiddags ten half zes ure de pleidooijen aangevangen en tot negen ure voortgezet. Krachtig en met hoogen ernst werd de beschuldiging met al derzelver omstandigheden geadstrueerd door den Advocaat-Generaal. Even krachtig en ernstig werd de beschuldigde door den hem ambtshalve toegevoegden Advocaat, Mr. *van Diggelen*, verdedigd, die, zonder iets van de beweezene daadzaken tegen te spreken, of zich te ontveinzen, dat eene veroordeeling tot de doodstraf den beschuldigde wachtende was, evenwel dezen meer als een diep ongelukkig en beklagenswaardig, dan wel als een afgerigt misdadiger voorstelde, en vooral met nadruk en klem trachtte aan te toonen, dat de zoo verzwarende omstandigheden van voorbedachten rade en geleider lage, te eenemale onbewezen waren.

Hierop werd de uitspraak van het arrest tegen Zaturdag, des namiddags ten een ure bepaald, als wanneer de beschuldigde is schuldig verklaard aan moedwilligen doodslag, onmiddellijk opgevolgd door diefstal, gepleegd bij nacht in een bewoond huis, en te dier zake veroordeeld tot de doodstraf met den strop en in de kosten van den processe, met verklaring, dat het den hove niet overtuigend bewezen is, dat de beschuldigde den doodslag met voorbedachten rade en geleider lage heeft gepleegd.

Eene hartelijke en roerende toespraak van den voorzitter, Jhr. Mr. *A. P. van Doorn*, zoo aan den veroordeelde als het aanwezige publiek, besloot dit merkwaardig en treurig regtsgeding, gedurende den loop van hetwelk de beschuldigde telkens door geweldige gemoedsaandoeningen werd overstelpt, en steeds het diepst en hartgrondigst berouw over zijne gruwelijke misdaad betuigde.

— Uit Zwolle meldt men van den 20sten, dat Zijne Maj. de Koning vermoedelijk in de volgende maand de provincien Overijssel en Vriesland zou bezoeken. Er werden te Zwolle groote aanstalten gemaakt om Zijne Maj. te ontvangen.

— In de twee laatste jaren zijn in Vriesland 108 crimineele, 48 correctionnele en 31 civiele arresten, en ter Raadkamer 124 gewezen, dus te zamen 311. In het geheel stonden 150 crimineel te regt, en 56 correctionneel.

— Men schrijft uit Maastricht van 19 Mei:

Sedert eenige dagen zijn al de leden der Nederlandsche en Belgische Commissien van dilimitatie wederom alhier vereenigd om hunne werkzaamheden voort te zetten en te voleinden. Naar men verzekert is de grensscheiding voor Luxemburg en Limburg geheel afgewerkt en blijft er thans maar alleen meer over dezelve tusschen de beide Vlaanderen en Zeeland te regelen, ook hier mede schijnt men reeds verre gevorderd te zijn.

DUITSCHLAND.

Uit Berlijn wordt gemeld, dat Zijne Maj. Koning *Willem I*, Graaf van Nassau, met zijne Gemalin tegen het laatst dezer maand naar zijne goederen in Silezie en Posen op reis gaat. Die goederen zijn onlangs door aanmerkelijke aankoopen weder vermeerderd geworden; eene koop van 960,000 th. is afgesprongen, omdat de verkooper op de goederen een fidei-commis van 300,000 th. hypothecair wilde houden, waarin de Graaf niet wilde toestemmen, maar alles contant betalen.

— De Groothertog van Baden heeft aan de Stenden Vergadering doen bekend maken, dat de Regering het door haar genomen besluit, aangaande de niet toelating tot de Kamer van twee Advocaten, niet kan intrekken. Aan de Stenden zou een ontwerp van wet, eene aanvraag bevattende voor een crediet van *f* 1,000,000, worden aangeboden.

— Een gedeelte der vuurwerk-afdeeling te Spandau, hetwelk eerst voorleden jaar nieuw was opgebouwd, is den 14den afgebrand; en daarbij tevens een raket-pers, onlangs uit Engeland overgebragt, benevens eene groote hoeveelheid papier. De schade is zeer aanzienlijk.

— Uit berigten door den *Oostenrijkschen Beobachter* medegedeeld, blijkt dat de Christenen in de Turksche provinciën den opstand niet begonnen hebben, dan nadat zij zich bij herhaling zoowel tot den Pacha van Nissa, als tot de Servische Regering gewend hadden, met verzoek, dat de ondragelijke onderdrukking der Turken mogt ophouden.

GROOT-BRITANNIE.

Londen den 19 Mei. H. M. heeft l. l. Maandag een luisterrijk concert gegeven, waartoe de vreemde Gezanten genoodigd waren.

— Het Ministerie heeft den 18den dezer in het Lagerhuis eene aanmerkelijke nederlaag geleden, daar het anti-ministeriele voorstel van den heer *Sandon*, dat de Kamer geene verandering in de suiker-wetten zou gedoogen, met 317 tegen 281 stemmen aangenomen is. Negen nachten lang hebben de beraadslagingen over dat voorstel geduurd en hetzelve is ten laatste ook zeer ondersteund door den heer *Peel*.

Men twijfelt nu wat de Ministers doen zullen, òf aftreden, òf het Lager-Huis ontbinden; zeker schijnt het dat zij hunne twee andere ontwerpen van wet, waarvan een is op de vermindering van de inkomende regten op de granen, niet aan de stemming zullen durven onderwerpen, daar de Kamer niet eens heeft willen stemmen over eene motie van Lord *Russell*, waarbij hij de verklaring verlangde, dat eene verandering in de beschermende regten, zonder dadelijke verzwaring der publieke lasten, het geschikste middel was om de thans bestaande ongelijkheid tusschen uitgaven en inkomsten te herstellen, de belangen van den handel te bevorderen en den nood der arbeidende klasse te verligten.

Lord *Russell* heeft nog na de bovengenoemde stemming te kennen gegeven, dat hij aan het Huis eene tweede gelegenheid zou verschaffen om zijn gevoelen aangaande het thans bestaande Ministerie te doen kennen, namen-

lijk door over de korenwetten te stemmen, en dat indien het Huis ook die mogt afstemmen, hetzelve zou ontbonden worden. — Dit berigt is later medegedeeld geworden, omdat die woorden van den Minister, wegens het oorverdoovend gedruisch, door niemand waren verstaan geworden.

— Men heeft berigten van de Kaap de Goede Hoop tot 26 Februarij, meldende, dat het gerucht, als of de kolonisten van Port Natal de goederen der Engelschen aldaar zouden verbeurd verklaard hebben, geheel bezijden de waarheid was. De Volksraad dier kolonie had aan den Gouverneur van de Kaap een adres gerigt, waarbij zij verzoeken tot een vrij en onafhankelijk volk verklaard te worden. De Gouverneur had geantwoord, dat, indien zij voorzigtig te werk gingen, er veel hoop op eene minnelijke schikking bestond.

FRANKRIJK.

PARIJS den 21 Mei De Kamer der Pairs heeft in hare laatste zittingen onderscheidene wetten aangenomen, die door de Kamer der Afgevaardigden reeds waren goedgekeurd. Het vorige Ministerie *Thiers* is daarbij ook hevig aangevallen, daar hetzelve verweten werd, zonder noodzaak eenen schuldenlast van 500 millioen fr. te hebben gemaakt, waarvoor geene middelen aanwezig zijn, om te bestrijden. Er was niemand, die op dat punt het Ministerie *Thiers* verdedigde.

— De prijs van het vleesch in de hoofdstad is thans hooger gestegen, dan sedert de eerste Fransche omwenteling. Men schrijft dit toe aan het groot aantal troepen, dat aan de vestingwerken arbeidt.

— Uit nadere berigten uit Algiers blijkt, dat Mastagonem voortaan het steunpunt zal worden bij den algemeenen aanval, welken de Franschen tegen Tekedempt, de eenige belangrijke stad, welke *Abd-el-Kader* nog bezit, ondernemen zullen.

— De volgende telegraphische dépêche is van Algiers den 13 Mei afgezonden:

Het expeditionaire corps is den 9den te Belida teruggekomen. Het heeft Medeah en Miliana van nieuwen voorraad voorzien en verscheiden gevechten geleverd. Den 3den werd het nabij Miliana aangevallen door 9,000 man voetvolk en 10,000 ruiters. Dit kleine leger werd volmaakt geslagen en liet 400 dooden op de plaats liggen. Den 4den werd de gansche vijandelijke cavalerie tot over de brug van Chelif el Kantara gedreven. Op den 5den heeft onze ruiterij op den linker-oever 4,000 cavaleristen, onder aanvoering van *Abdel-Kader* zelven, geslagen; vier escadrons zijner geregelde ruiterij hebben een aanmerkelijk verlies geleden, zij hebben 184 man op het slagveld gelaten, terwijl 19 Arabieren gevangen zijn genomen. Deze overwinning heeft den volksstam van *Beny Zug Zug* in onze magt geleverd. Ons verlies heeft bestaan in 140 gekwetsten en 18 gesneuvelden.

BELGIE.

De *Moniteur* bevat het volgende:

Ingevolge de bepaling van art. 5 § 2 van het voorloopige reglement tot uitvoering van art. 9 van het traktaat van 19 April 1839, betreffende het loodswezen, zijn de zeeschepen, eenen diepgang van minder dan 15 decimeters hebbende, ontheven van de verpligting om eenen loods op de Schelde te nemen. Om nu dit voordeel te genieten vertrekken vele kapiteins van Antwerpen met weinig of geen ballast, en laden dan onder weg de benoodigde hoeveelheid zand in; na aldus ter sluik hunnen diepgang te hebben verhoogd, zoodat dezelve de tegenwoordigheid van eenen loods vorderde, pogen zij des nacht voor Vlissingen voorbij te zeilen, en zich insgelijks aan de betaling der loodsgelden bij het uitvaren van de rivier te onttrekken. De administratie over het loodswezen te Antwerpen heeft de stiptste bevelen ontvangen om deze misbruiken tegen te gaan; de overtreders zullen dan ook ingevolge de wet van 24 Maart 1818 met kracht vervolgd worden, en aan zich zelven het oponthoud te wijten hebben, hetwelk zij door zoodanige vervolgingen zullen lijden.

— De Bisschop van Namen heeft de pastoors van zijn Bisdom uitgenoodigd, om openlijk de geruchten te wederspreken, welke uitgestrooid waren, namelijk, dat hij en de de overige Belgische Bisschoppen van voornemen waren, de tienden weder in te voeren.

— Sedert 1830 heeft de Roomsche Kerk in België 4,000,000 fr. aan legaten ontvangen, van welke een vierde alleen de provincie Luik toekomt.

PROMOTIE AAN DE LEYDSCHE HOOGESCHOOL.

Den 17 Mei, de Heer J. C. GROOTENDORST, van Gouda, in de Medicijnen, na de verdediging zijner Dissertatie continens: *quaestiones Medicas.*

MENGELINGEN.

NIEUW SYSTEMA VAN OPENBAAR ONDERWIJS IN FRANKRIJK.

(*Vervolg.*)

Het volledig onderwijs, dat op het eerste volgt, is door den aard der zaak voorgeschreven, het moet langs den kortsten weg tot de verschillende beroepen leiden. Twee gebreken kunnen hier het bestaande onderwijsstelsel in Frankrijk worden verweten, het eene: valsche benaming, welke klaarblijkelijk op dwaalbegrippen berust, en de onvolledigheid in deszelfs afzonderlijke vakken. Alzoo eerstelijk de beide namen van secondair en hooger, welke alleen daartoe dienen, verwarring te weeg te brengen. Niet alleen de leerlingen, maar ook de ouders worden in hunne verkeerde meening versterkt, alsof beide afdeelingen van elkander verschillen, tegen elkander overstonden, hetgeen volstrekt het geval niet is. Beide zouden nimmer afgescheiden moeten worden beschouwd, daar het slechts twee fragmenten van één geheel, basis en gevel, maar geene afzonderlijke eenheden zijn. Het secondair onderwijs is slechts iets betrekkelijks, leidt tot een resultaat, wanneer het van het hoogere het diploma eens baccalaureus verkrijgt, maar tot niets, wanneer het dit doel mist. Elk beschaafd Franschman weet, hoe gewigtig dit diploma is, hoe onontbeerlijk voor de meeste hoogere beroepen, waarop men, bij gebrek daaraan, geene aanspraak heeft. Het is onontbeerlijk voor de studie der regten en medicijnen, voor den regter- en advocaten-stand, voor de toelating tot de normaal-school en de bekoming des hoogeren Akademischen graads. Dienvolgens is het hooger onderwijs wezenlijk hetzelfde, waaraan wij den naam van vak-wetenschap geven; maar niet alleen voor zekere vakken, zoo als tot hiertoe, maar voor alle. De kollegien en seminarien zouden op deze wijze voorbereiding-scholen voor de faculteiten zijn en, zonder de grenzen van het bepaald onderwijs te overschrijden, eene krachtige grondlegging tot de vak-studiën worden.

De loopbanen, welke voor de personen openstaan, kunnen onder de volgende twaalf rubrieken worden gerangschikt: 1°. Theologie, 2°. onderwijzers-stand, 3°. krijgsdienst, 4°. marine, 5°. staatsbestuur, 6°. landbouw, 7°. fabrijkwezen, 8°. handel, 9°. regtskennis, 10°. geneeskunde, 11°. geleerde studien, 12°. schoone kunsten. Vergelijken wij daarbij de bestaande wetenschappelijke instellingen, dan wijzen zich van zelve de ontbrekenden aan: 1°. Eene faculteit der economische-, administratieve- en staatkundige-wetenschappen, 2°. eene der agronomische-, industriëele- en handels-wetenschappen, 3°. voorbereidings-scholen voor elk dezer faculteiten, 4°. gratis-scholen, voor landbouw, plantenkunde, veeteelt enz. Twee magtige autoriteiten ondersteunen onze vordering, om de eerste dezer faculteiten aan te schaffen, de namen van eenen *Bacon* en *Cuvier*.

De willekeurigste der absolute magten, de invloedrijkste medewerkster der anarchie, de openbare drukpers, oefent in Frankrijk, zonder tegenwigt, zonder controle, onbeperkt, de vrijheid uit, hare leerstellingen te verbreiden, in het belang der zaak of der partij, welke zij verdedigt, waarheid en leugen in de gestalte van regerings-theorien en staatshuishoudkunde uit te strooijen, zonder eene garantie wegens knapheid en kennis van den onderteekenenden gerant of naamlooze redacteurs te verlangen. Onbegrijpelijke onbedachtzaamheid! Men mag geene school openen, geen spreek- of onderrigts-cursus aankondigen, zoo men niet zekere zedelijke en wetenschappelijke waarborgen aangewezen heeft, maar een dagblad kan men uitgeven zonder eenige andere formaliteit, dan eene niets beduidende verklaring en eenen borgtogt in geld. En welk een verschil tusschen eene school en een dagblad! De school kan slechts voor een klein aantal personen geopend worden, terwijl een dagblad overal deszelfs publiek vindt, waar slechts de taal verstaan wordt. Dit moest gestuit worden; de factien moesten niet de overwinning op orde en regt behalen, de wettige magt niet door de geïmproviseerde invallen van de verkochte schotschriften geschokt worden, aan de bloem der beschaving niet de worm knagen, om vruchten te vernielen, welke eenen rijken oogst beloofden. De Regering heeft zich vele dezer kwalen zelf te wijten, omdat zij geene bijzondere gehechtheid aan het palladium der constitutie toont en hare middelen te weinig bijeenhoudt, om waardige vakgeleerden te ondersteunen. Aan dit misbruik zoude spoedig een einde worden gemaakt, zoo de economische, administratieve en staatkundige wetenschappen, hunne faculteiten, Professoren, voorlezingen en dagbladen hadden, en de redactie van een blad minstens aan de verkrijging eens candidaatschaps in de staatswetenschappen verbonden werd. In dezelfde evenredigheid moest de vordering tot uitoefening van andere beroepen stijgen.

Maar alvorens zij tot de vestiging eener zoodanige faculteit zoude overgaan, moest de Regering, na rijp overleg, met zich zelve eens worden, aan welke grondstellingen zij de voorkeur geven, welke leeraren zij beroepen, welke voorlezingen zij verordenen, en welke strekking zij als algemeen beginsel aannemen zoude. Dit alles zoude nog menige ernstige overweging vorderen, want in absolute Staten is het misschien overbodig, de jeugd achting voor de wet in te boezemen, omdat de overheid buitendien het zwaard der orde en geregtigheid naar willekeur behandelt en de vrees voor den gebieder de enkele tegenstrevers in bedwang houdt. Anders is het in constitutionnele landen gelegen, alwaar de burger geroepen is grooter aandeel in het staatsbeheer te hebben, en de vrije drukpers voor en tegen dezelve partij kiest; daar moet men met zorg te werk gaan en geen verderfelijk zaad het hart der jeugd vergiftigen. De toestand van het staatsbeheer is verder geheel veranderd. Te voren stond een enkel man aan het hoofd van hetzelve, een *Richelieu*, *Mazarin*, *Colbert*, en had men deze voor eenen nuttigen maatregel of eene noodwendige hervorming gewonnen, dan was dezelve zoo goed als uitgevoerd. Thans is het anders; het land maakt aanspraak om zich zelf te beheeren, en men moet de menigte leeren hare eigen belangen te verstaan. De openbare meening, deze regter, die geene grenzen en geene verantwoordelijkheid heeft, deze oppermagtige heerscheresse der constitutionnele wereld, deelt in het lot van alle andere Vorstendommen; zij heeft hare onwijze raadgevers en hare gewillige hovelingen, die van hare luimen en invallen misbruik maken. Wanneer echter de openbare meening in hare beschouwing dwaalt, is deze dwaling gevaarlijker dan die van elk ander, en kan de noodlottigste gevolgen voor de rust des lands te weeg brengen. Gedurig meer de echte heilzame maatregelen van een goed beheer te verbreiden, de gezonde denkbeelden en voortgangen der staathuishoudkunde, gelijk mede den smaak in ernstige studiën onder het volk eigen te maken, is mogelijk het eenige middel om in plaats der vlugtige onbestendige denkbeelden, eene verlichte openbare meening daar te stellen, welke aan de willekeur en de eeuwige zucht naar verandering, een wenschelijk einde maken zoude.

Zoo heilzaam als de vestiging dezer ééne faculteit zoude zijn, zoo zeer staat de tweede, voor de agronomische, industriëele en handelsbelangen, wanneer dezelve ook hare examens zelve afnam, en tot het verleenen harer Akademische graden bevoegd was, aan gewigtigheid voor haar niet achter. Voelt de Regering, dat het bestaande stelsel van onderwijs volmaking behoeft, waarom haast zij zich dan niet het ontbrekende aan te vullen? zoude zij minder geneigd zijn, iets te doen, dan vroeger? Of zullen wij haar opsommen, wat zij en hare voorgangers gedaan hebben? De Koninglijke porcelein-fabrijk te Sèvres, de Gobelins, de talrijke instellingen welke ten gevolge der tijdelijke behoeften van het land daargesteld zijn, als de normaal-, de centraal-, de polytechnische-, de marine-, de plattelands-school en eene menigte andere inrigtingen, zijn, in den loop van 40 jaren, met groote bereidwilligheid, door de Regering gesticht. En om deze beide behoeften te gemoet te komen, zoude zij geene middelen of goeden wil genoeg hebben? Opvallend is het daarentegen, dat het getal der, gedurende den oorlog, opgerigte militaire-scholen, in vredestijd niet afgenomen is. Daaraan is het kwaad te wijten, dat dezelve meer officieren vormen, dan in het actief leger gebruikt kunnen worden; eene beklagenswaardige omstandigheid, welke reeds de opmerkzaamheid der Wetgevende Kamers tot zich heeft getrokken. Wat spruit daaruit voort? Dat, terwijl er in het vak van onderwijs behoefte bestaat, zich in een ander hinderlijke overvloed vertoont, alles ten gevolge van een slecht zamengesteld leer-stelsel.

Wij hebben thans rekenschap te geven, waarom wij de agronomische-, industriëele- en handels-wetenschappen in ééne faculteit vereenigd wenschen, maar eene afscheiding scheen ons geheel onmogelijk toe. De wet heeft wel, van het standpunt van regt uitgaande, een verschil tusschen den landbouwer en den fabrijkant daargesteld, en den laatsten als handeldrijvenden tot zekere belastingen kunnen verpligten, waarvan zij den landman vrij spreekt; maar dit verschil bestaat niet werkelijk, het is willekeurig, en alleen eene tegemoetkoming welke de wetgever aan de landelijke onwetenheid daargesteld heeft. Terwijl deze zijne artikelen koopt en verkoopt, gaat hij even zoo als de fabrijkant te werk, die zijne grondstof ruw inkoopt om dezelve in afgewerkten toestand te verkoopen. Kennis van het vak en geschiktheid tot den handel, zijn den eenen even als den anderen, naar gelang van den omvang hunner handelsbetrekkingen, noodzakelijk. Over het algemeen is bij ons de industriëel, hetzij landbouwer of manufacturier, niet commerciëel genoeg, de handelaar niet genoeg industriëel, de fabrijkant blijft te vreemd aan den landbouw en de landman aan het fabrijkwezen. Door deze vereeniging van handel, fabrijkwezen en landbouw in ééne faculteit, zal men deze gebreken verhelpen, en tevens den oorsprong van het kwaad vinden, dat Frankrijk in de mededinging tegen Engeland, Noord-Amerika en andere landen doet achterblijven.

Weet dan de Regering alleen niet dat zij eenen tooverring in handen heeft, waarmede zij zich alle krachten kan onderwerpen? Kent zij alleen niet de magt van het openbaar onderwijs, dat, door eenen wijzen wetgever geregeld wordende, uit slaven vrije en gelukkige natiën maken kan, en even zoo het tegendeel?

Ook aan zaakkundige mannen ontbreekt het niet, en hoe meer de belangstelling in deze studiën zal aangroeijen, hoe grooter ook hun getal en tevens hunne bekwaamheden zullen worden. Doch met de stichting dezer faculteiten is nog niet alles gedaan. Want hoe loffelijk het is, voor de zonen der welgezeten grondbezitters gezorgd, en daardoor den landbouw eene ongekende vlugt gegeven te hebben, zoo blijft altoos nog de gewigtige taak te vervullen, ook voor de zonen van arme landlieden gratis-scholen op te rigten, alwaar zij het tot hunne werkzaamheden betrekking hebbende onderwijs zouden kunnen vinden. Niet ligt zoude men zich dan hebben te beklagen, dat de landman zijn dorp verlaat, om zich in de stad neder te zetten, of liever de werkplaatsen en hospitalen te vullen.

Ten slotte zij het ons vergund, onze verschillende wenschen en beschouwingen in één overzigt te zamen te vatten. Het nationaal onderwijs zij een gemeenschappelijk goed, waarin alle standen, op gelijken voet, gratis deel nemen. Het worde ondersteund door goede boeken, van bekende meesters geschreven, en in echt nationalen geest vervat. Wij herinneren aan de inrigting van scholen voor den, om den invloed van onwetende of ter kwader trouw zijnde schrijvers te vernietigen, en de diep gezonken zedelijkheid van vele dorpbewoners weder op te beuren; verder aan de stichting van twee faculteiten voor de vakstudie. In de verschillende scholen moeten de schrijvers, welke tot het onderwijs gebezigd worden, altoos in de naauwste betrekking tot de toekomstige loopbaan des leerlings staan, en daartoe met voorzigtigheid gekozen worden. Waarom zouden b. v. de medici hun Grieksch niet uit *Hyppocrates* enz. leeren? Hun Latijn uit *Plinius*, *Celsus* enz.? Hun Fransch uit *Cuvier*, *Barthès*, *Bichat?* De toekomstige juristen, het Grieksch niet uit de fragmenten der Atheensche wet van *Samuel Petit*, uit den o orspronkelijken tekst der Justiniaansche novellen en der zestig boeken der basilikon van Keizer *Leo* de wijsgeer? Hun Latijn uit den codex *Theodosianus* en de groote glossatoren, gelijk *Alciatus* en *Accursius* en uit de juristen der zestiende eeuw, gelijk *Cujas* en *Dumolin?* Hun Fransch uit *Pierre de Fontaines*, *Bonthillier*, *la Thomassière*, uit de werken van *Michel de l'Hopital*, *Daguesseau*, *Montesqieu?* Wij herinneren aan de beide diploma's, waarvan het eene bij het verlaten der gemeenteschool, het andere als bekwaam-verklaring tot praktische uitoefening der vakswetenschap, door eene der zeven faculteiten afgegeven wordt. Voor zekere ondergeschikte beambten zoude het eerste diploma toereikende zijn, doch voor alle hoogeren de tweede graad onontbeerlijk.

(*Vervolg hierna*).

PRIJS-COURANT VAN EFFECTEN.

AMSTERDAM, 12. *Mei* 1841.

Fonds	pCt.	Koers	Gebl.
NEDERLANDEN.			
Werkel. Schuld	$2\frac{1}{2}$ pC.	$51\frac{13}{16}$ à $51\frac{7}{8}$	$51\frac{7}{8}$
Dito ——	5 —	$99\frac{3}{4}$ à $99\frac{7}{8}$	$99\frac{7}{8}$
Uitg. ——	......	— à —	—
Kans-Biljetten	.....	$24\frac{3}{4}$ à $24\frac{13}{16}$	$24\frac{13}{16}$
Amort. Syndic.	$4\frac{1}{2}$ —	$90\frac{3}{4}$ à —	—
———	$3\frac{1}{2}$ —	$74\frac{1}{2}$ à —	—
Hand.-Maats.	$4\frac{1}{2}$ —	$165\frac{1}{8}$ à $165\frac{3}{8}$	$165\frac{3}{8}$
O. I. Leening.	5 —	$97\frac{9}{16}$ à —	—
Aandl. H. Spoorw.	—	— à —	—
Rijn-Spoorw.	$4\frac{1}{2}$ —	— à —	—
FRANKRIJK.			
Inschr. Grb.	3 pCt.	— à —	—
——— —	5 —	— à —	—
RUSLAND.			
Gb. *H.* & C°. 1798	5 pCt.	— à —	—
——— $18\frac{28}{29}$	5 —	— à —	—
Ins. en Certif.	6 —	— à —	—
——— $18\frac{31}{33}$	5 —	— à —	—

Fonds	pCt.	Koers	Gebl.
PRUISSEN.			
Geldl. te *Lond.*	4 pCt.	— à —	—
Aandeelen van dito..		— à —	—
SPANJE.			
Nieuwe 1835 & 36	5 pCt.	$22\frac{3}{16}$ à —	—
Dito onbep. st....	—	— à —	—
Dito passive.....	—	— à —	—
Dito uitgest.	—	— à —	—
Coupons Ard......	—	$19\frac{1}{2}$ à $19\frac{5}{8}$	$19\frac{5}{8}$
OOSTENRIJK.			
Obl. *Göll* & C°.	5 pCt.	— à —	—
Certificaten...	$2\frac{1}{2}$ —	— à —	—
Neg. Metaliek	$2\frac{1}{2}$ —	— à —	—
Idem	5 —	— à —	—
Dito in *Lond.*	5 —	— à —	—
Bank-Aktien..	3 —	— à —	—
NAPELS.			
Certificaten...	5 pCt.	— à —	—
Dito in *Napels.*	5 —	— à —	—

DE PRIJS VAN DE BOTER AAN DE WAAG BINNEN LEYDEN.
Zaturdag, den 22. *Mei* 1841.
Van 32 tot 37 gulden.

GRONINGEN den 20 Mei. De breede Kerkeraad der Nederduitsche Hervormde gemeente dezer stad heeft gisteren, uit het bekende twaalftal van Predikanten, ter vervulling der vacature, veroorzaakt door het overlijden van Ds. *Hendriksz*, het navolgend *zestal* gemaakt:

C. P. L. Rutgers, te Slijk Ewijk en Oosterhout; *J. T. H. Huguenin*, te Tjallebert c. a.; *J. J. Metzlar*, te Eelde; *F. H. G. van Iterson*, te Arnhem; *U. P. Goudschaal*, te Scheemda, en *F. J. H. Junius*, Theol. Doct., te [illegible].

, ECHTSCHEIDING.

Bij Vonnis der *Arrondissements Regtbank te Leyden*, in dato 30 Maart 1841, behoorlijk Geregistreerd en Beteekend, is het Huwelijk, op den 12 Augustus 1830, tusschen MARIA ELISABETH PROST, zonder bepaald *Beroep*, wonende te Leyden, op de Garenmarkt, en JEREMIAS VAN OOSTEN, *Metzelaarsknecht*, wonende te Leyden, in de Oosterkerkstraat, aangegaan, ontbonden met alle de gevolgen van dien.

De Procureur der Eischeresse,
P. K. DOEFF,

, *Met toestemming der Stedelijke Regering.*

Maandag den 24 *Mei* 1841. THEATRE NATIONAL, onder directie van den Heer FOUGEROUX; beroemd Kunstenaar, Professer in Indiaansche Spelen. ADVOCAAT PATTELEIN, *Blijspel* in drie Bedrijven. Na hetzelve: DE JODEN, *Tooneelspel* in een Bedrijf. Eerste deel der buitengewoone GYMNASTISCHE OEFENINGEN, door den Heer ROIJER, buitengewoone Buigbaarheid in Armen en Beenen, door de Kinderen van den Heer FOUGEROUX. DE ONTVOERING DER SILPHIDE, door Madame CHERI. DE DUBBELE SEPHIR, aan de Draaijende kolom, gevolgd van het opligten van een Last, wegende 2600 pond, door den Heer ALEXANDRE. Het Spectakel zal besloten worden door: INDISCHE SPELEN, uit te voeren door den Heer FOUGEROUX.

Prijzen der Plaatsen: Eerste Rang *f* 1.49; Tweede Rang *f* 1; Derde Rang *f* 0.60; Vierde Rang *f* 0.30. Zes Entrée-Kaartjes voor den Eersten Rang gelijk nemende, betaalt men *Zes Gulden.* Het Abonnement voor de Heeren Studenten en Officieren is, op den Eersten Rang voor de Negen Representatien *Zes Gulden.* De Schouwburg staat op de Ruine, de eerste van de Koepoortsgracht. Het Bureau zal geopend zijn van des morgens 9 ure. Uit hoofde van de uitgebreidheid der Voorstellingen, zal men precies ten 8 ure aanvangen.

De Heer FOUGEROUX, die in de voornaamste Steden van Spanje en Frankrijk, den schitterendsten bijval heeft mogen ondervinden, vleit zich geene mindere te dezer stede te zullen genieten, wijl hij nog kosten, noch moeite heeft gespaard, om zijnen Schouwburg inwendig zoodanig te doen inrigten, dat dezelve een gedistingeerd en talrijk Publiek kan bevatten en hij niets onbeproefd zal laten om het geëerd Publiek genoegelijke avonden te doen doorbrengen. De Schouwburg zal voor het geciviliseerd Publiek te zien zijn: *Maandag den 24sten dezer, van* 2 *tot* 5 *ure.*

, Trof mij nog geen veertien dagen geleden, de gevoeligste slag mijns levens, in het afsterven mijner dierbare Gade, van mijne twee Lievelingen bezweek heden het Jongste, ruim drie Maanden oud. God, wiens wil, wijsheid en wiens doen magt is, hope ik, sterke mij in dit dubbele verlies, om zwijgend te berusten in Hem, die het onnaspeurlijke toch *wel* meent.

AMSTERDAM 18 Mei 1841. ANTHONY WYNSTROOM.
Eenige Kennisgeving.

, De Ondergeteekende betuigt langs dezen weg, zijnen welmeenenden dank aan Vrienden en Bekenden, voor de deelneming bij de bevalling zijner Echtgenoot betoond.

LEYDEN 24 Mei 1841. Dr. F. DOZY.

, Op Heden den *Een en Twintigsten Mey* 1800 *Een en Veertig.*

Ten verzoeke van WILLEMINA WYNKOOL, zonder beroep, Huisvrouw van en ten deze geadsisteerd met HENDRIK VAN DUUREN en van dezelve HENDRIK VAN DUUREN, *Warmoeziersknecht*, ter adsistentie zijner Huisvrouw, beide wonende te Leyden, ten deze domicilie kiezende ten huize van den Heer PIETER KAREL DOEFF, *Procureur* bij de *Arrondissements Regtbank te Leyden*, aldaar woonachtig op de Breedestraat, Wijk 4 N°. 270, die in deze zaak voor de Requirante zal occupeeren, en uit krachte van het verlof door de gemelde Regtbank bij dispositie van den *zeven-en-twintigsten April* jongstleden, op het daartoe door de Requirante gedane verzoek verleend, zijnde behoorlijk geregistreerd.

Heb ik CORNELIS KAREL BIEGMAN, *Deurwaarder* bij de *Arrondissements Regtbank te Leyden*, aldaar woonachtig op het Rapenburg, Wijk 4 N°. 821:

Ten eerste maal Gedagvaard.

RYK WYNKOOL en HERMANUS WYNKOOL, beide laatst gewoond hebbende te Leyden, doch thans afwezig, gevolgelijk mijn Exploit doende bij Aanplakking aan de voorname Deur der Vergaderplaats van de Arrondissements Regtbank te Leyden, alsmede aan het Huis der Gemeente aldaar, terwijl ik een tweede afschrift van hetzelve heb overgegeven aan den Edel Achtbaren Heer *Officier*, bij gemelde Regtbank, dewelke het origineel voor gezien heeft geteekend, en voorts nog bij plaatsing in de *Staats-* en *Leydsche Couranten*, als zijnde de daartoe bij gezegd verlof aangewezene Nieuwspapieren.

Om na verloop van *drie maanden*, en alzoo op *Dingsdag den zevenden September* 1800 *een en veertig*, des voormiddags ten *elf uren* bij vooraf gestelden Procureur te compareeren ter teregtzitting van de Arrondissements Regtbank te Leyden, gehouden wordende in een der vertrekken van het Raadhuis aldaar, ten einde:

Aangezien haar Requirantes Broeders RYK WYNKOOL en HERMANUS WYNKOOL, gewoond hebbende te Leyden, voor ongeveer Veertig Jaren geleden hunne woonplaats verlaten en zich in Fransche dienst begeven hebben. Aangezien de laatste tijding omtrent het in leven zijn van genoemde hare Broeders, bij de Requirante is ingekomen ten aanzien van RYK WYNKOOL, van den Jare 1800 Drie, en ten opzichte van HERMANUS WYNKOOL, van den Jare 1800 Negen, als zijnde eerstgemelde toen te Pressau in Oostenrijk, en laatstgemelde in 't Hospitaal te Amsterdam, van waar hij naar zijn Corps is teruggekeerd.

En aangezien de Requirante, alsmede Erfgename van genoemde hare Broeders, belang heeft, dat bij Vonnis der voormelde Regtbank worde verklaard, dat er regts vermoeden van het overlijden der Gedaagden bestaat, en wel van RYK WYNKOOL, sedert den een en dertigsten December 1800 drie en van HERMANUS WYNKOOL, sedert den een en dertigsten December 1800 negen.

Mitsdien aan gemelde Regtbank, hetzij in persoon, hetzij door iemand van hunnentwege van hun aanwezen te doen blijken, hun Gedaagden aanzeggende, dat ingeval, noch zij Gedaagden, noch iemand voor hun op deze dagvaarding bij voorafgestelden Procureur mogt opkomen, en alzoo niet behoorlijk van hun aanwezen mogt blijken, door de Requirante zal worden geconcludeerd, dat hun daarvan zal worden verleend Acte, en tevens verlof tot het doen van eene tweede gelijke Dagvaarding. — De kosten dezes zijn en debet voor mij Deurwaarder *f* 5.50.

C. K. BIEGMAN, *Deurwaarder.*

, Alle degenen, die iets te vorderen hebben van of verschuldigd zijn, aan den Boedel van Wijle Mejufvrouw ANNA BARBARA KONINGS, in leven Weduwe van den Heer JOZEPH DAVID MAURY, gewoond hebbende te Leyden en aldaar op den 6 November 1840 overleden, gelieve daarvan opgave of betaling te doen aan den Heer J. L. FRENAY, op den Nieuwen Rhijn, te Leyden, vóór of op den 1sten Julij 1841.

, Men verlangt zoo spoedig mogelijk bij fatsoenlijke BURGER LIEDEN, binnen deze Stad, tegen een' matigen prijs, Inwoning (met vrije Kamer), Kost, enz., voor één PERSOON. Adres met besloten Brieven, behelzende de noodige opgaven, onder letter A, bij den Boekhandelaar J. H. ZITMAN, alhier.

, Op aannemelijke voorwaarden wordt in een CIGAREN-MAKERIJ, te Leyden, een LEERLING gevraagd, welke dadelijk kan worden geplaatst; nadere informatie bij de Boekhandelaars J. J. THYSSENS EN ZOON. Brieven onder de letter Q.

, GEORGE WHITE'S, *Oeconomische Warme Olielampen.*

Van deze, met zooveel succes gebruikt wordende ENGELSCHE LAMPEN, is wederom eene nieuwe Sortering verkrijgbaar gesteld, bij C. TIMMERMAN, in het *Hoedenmagazijn*, op de Botermarkt, te Leiden.

, De Ondergeteekende heeft de eer bij deze zijnen geëerden Stadgenooten en Begunstigers te berigten, dat hij bij gelegenheid der *Leydsche Kermis*, zich op nieuw heeft voorzien van een goed Assortiment Fransch, Neurenburger en Zeister KINDER-SPEELGOED.

J. W. KNIPPENBERG,
op de Breedestraat over de Koornbrugsteeg.

, MAGAZIJN VAN MANS KLEEDINGSTUKKEN.

A. HOLTHAUZE, berigt het geëerde Publiek, dat hij op nieuw ontvangen heeft een groot Assortiment ZOMER-ARTIKELEN, als: VESTEN, BROEKEN, JASSEN, enz., en gedurende de *Kermis* alhier zal uitgepakt blijven in het Logement *de Post in de Star*, bij J. WYNBEEK, op de Aalmarkt, en tot verminderde Prijzen zal Verkoopen.

, OPMERKENSWAARDIGE AANKONDIGING.

Bij gelegenheid van de *Leydsche Kermis*, heeft de Ondergeteekende de eer het geachte Publiek alhier aan te kondigen, dat hij met zijn ZON-MICROSCOOP, welke 300,000 maal vergroot, in de Benedenzaal van de *Grand Salon*, op de Haarlemmerstaat, aangekomen is. De Heeren Kunstliefhebbers kunnen zich voor *zes Zomerdagen Abonneren.* Hij verzekert, dat hij over de duizend verschillende Voorwerpen eigen is, zoo wel in Kristalisatien als in Levende VOORSTELLINGEN; Vertoont ook die Insecten, die hun verblijf op onze Tanden houden, en die in het *Semen m*..........

De Experimenten geschieden van *half* 10 *tot* 5 *ure* namiddag, zoo namelijk de Zon schijnt. Verzoekt het geachte Publiek hem met veelvuldige bezoeken te vereeren. *Prijs der Plaats 49 cents.* COULEMBIER.

, COSMORAMA EN BRANDSPIEGELKABINET DER NIEUWSTE TAFEREELEN, staande op de Ruïne, de tweede van de Koepoortsgracht, waarin de Ondergeteekende dit jaar ter bezigtiging aanbiedt: DE INHULDIGING DES KONINGS *WILLEM II*, in de Nieuwe Kerk op den Dam, te Amsterdam; DEN STATIGEN OPTOGT DES KONINGS EN DER KONINGIN, gaande naar de Kerk, welke op dat oogenblik op den Dam plaats had, met al de pracht, zoo als het zich daar bevond, en onderscheidene andere geheele nieuwe Stukken, die dagelijks afwisselen, alle naar het leven vervaardigd; recommanderende de eigenaar zich aan de geciviliseerde Ingezetenen dezer Stad aan, wenschende met Hun Eds. tegenwoordigheid vereerd te zullen worden. M. ZAVY.

, De Hofstede *STADWIJK* met *Overbosch*, onder Voorschoten, den 24sten April jl. publiek Geveild en *niet Verkocht*, is als nog UIT DE HAND TE KOOP, tot ultimo Mei 1841, zullende dezelve na dien tijd in Perceelen tot SLOOPING, worden geveild.

Zijnde inmiddels nadere informatien te bekomen, ten Kantore van den Notaris A. B. BARKEY, Nz., te Leiden.

, UIT DE HAND TE KOOP: een noch in werking zijnde sterke Achtkante LAKEN-VOLMOLEN, genaamd: *De Hoop*, met derzelve HUIZING en WERF, waarvan in het jaar 1840 een geheel nieuw Kruis is ingestoken, nu zeer geschikt tot verscheide Affaire, als tot Papier, Pel, Olij, Tras, voor Zeemtouwers en dergelijke meer; een vierde uur buiten de Mare Poort der Stad Leyden. Te bevragen bij de Eigenaar J. MARYT, aan gemelde Molen.

Bij de Wed. ANTHONY DE KLOPPER EN ZOON, te Leyden.